

Juliana dronk uit vingerkom Etiquette is niet stijf

AMSTERDAM - Een wereldberoemde filmscène. Julia Roberts in Pretty Woman die als straatprostituee bij de rijke zakenman, gespeeld door Richard Gere, verzeild is geraakt. In een mooie jurk gestoken, vergezelt ze hem tijdens een belangrijk diner. Ze staat op ongepaste momenten op, waarop de heren ook opstaan. En ze schiet gracieus een escargot het restaurant in. Maar Julia kan het hebben, ze wordt er met haar blunders alleen maar charmanter op.

Helaas bezit niet iedereen de natuurlijke charme van Julia Roberts. Blunderen met etiquette word je niet altijd vergeven. Het kan zelfs funest zijn voor een goede eerste indruk. Zo'n aardige hotelmanager die je vertelt hoe het moet, is meestal niet voorhanden. Dus is er gelukkig wel een masterclass zakelijke etiquette, waarbij chef-kok Ruben van Dieten van restaurant Le Cirque in Den Haag en etiquettetenner Roel Wolbrink vertellen over omgangsvormen en tafelmanieren.

Zakelijke etiquette, de naam van de masterclass doet misschien vermoeden dat we moeten proosten zonder de glazen tegen elkaar te klinken en onze pink omhoog moeten houden als we koffie drinken. Maar dat is volgens Roel Wolbrink, die over dit onderwerp onder meer Het Blauwe Boekje en Business Etiquette schreef, niet waar het om draait. „Koffie drinken zonder je pink omhoog is heel lastig”, zegt hij terwijl hij dit demonstreert voor een gezelschap in Le Cirque.

Het iemand lastig maken is nou juist iets wat niet tot de etiquette behoort. En het is ook niet alleen van belang in de zakenwereld. „Etiquette is niet stijf, het vertelt je niet hoe je moet proosten maar het helpt je bij het maken van contact, bij het tot stand brengen van een klik met anderen. En dat doe je juist door het mensen makkelijk te maken en niet door ze te corrigeren.”

Volgens Wolbrink hoeven we daarom ook niet onzeker te zijn in restaurants. „Kijk, we zouden

nu kunnen twijfelen of we de olijven, die hier op tafel staan, met de hand eten. Maar het restaurant heeft het ons makkelijk gemaakt. Er liggen geen prikkertjes, dus het is duidelijk wat ons te doen staat.”

We moeten etiquette dus zien als een leidraad en niet als een rits regels die rigide gevolgd dienen te worden. Toch is het wel handig een aantal regels te volgen. Dat blijkt wel uit de voorbeelden die over tafel komen tijdens de lunch met lichte etiquette-uitdagingen. Zo herinnert chef-kok Van Dieten zich een gast die op zijn gebakken vis inhakte. „Gevolg was dat hij zichtbaar op de graten kauwde. Erg gênant voor iedereen.”

Blunders

Gelukkig blijven grote blunders het gezelschap in Le Cirque bespaard. De gebakken tong wordt door iedereen, volgens voorbeeld

van Van Dieten, met beleid van zijn graat gescheiden. De oester veroorzaakt geen druipende kinnen aan tafel. En de servetten liggen netjes op schoot. Niemand heeft deze naast zich liggen of om zijn hals geknoopt, zoals nog steeds vaak gebeurt.

Moeilijkheidsgraad

Alleen het nagerecht heeft een hogere moeilijkheidsgraad. Van Dieten: „Iedereen stunt altijd met desserts vanwege die torens die restaurants er tegenwoordig van maken.” Hij vergelijkt dit met de tompoes van de Hema. „Hoe eet je die zonder te knoeien? Ik ben benieuwd!”

Dat er geen juiste manier bestaat, blijkt wel uit de gevarieerde wijzen waarop de gasten hun toren eten. De een breekt deze laagje voor laagje af, terwijl de ander hem op instorten brengt door er met zijn lepel een stuk af te hakken.

Aan het einde merkt Van Dieten op dat de kommetjes met citroen, die bestemd zijn om de handen schoon te maken, onaangeroerd door de bediening zijn weggehaald. Niemand heeft het opgedronken. „Het overkomt onze bediening wel eens dat zo’n kommetje tot op de bodem leeg is.”

Is die vergissing niet van alle tijden? Een gast van koningin Juliana dronk tijdens een staatsbanket het citroenwater op. Om haar gast niet in verlegenheid te brengen, nam de vorstin het vingerkommetje ook maar tot zich, waarop de rest van de tafel haar voorbeeld volgde. „Dergelijke anekdotes zijn er ook met Wilhelmina en Elizabeth”, zegt Wolbrink. „Broodje aap, maar wel het ultieme voorbeeld van etiquette.”

